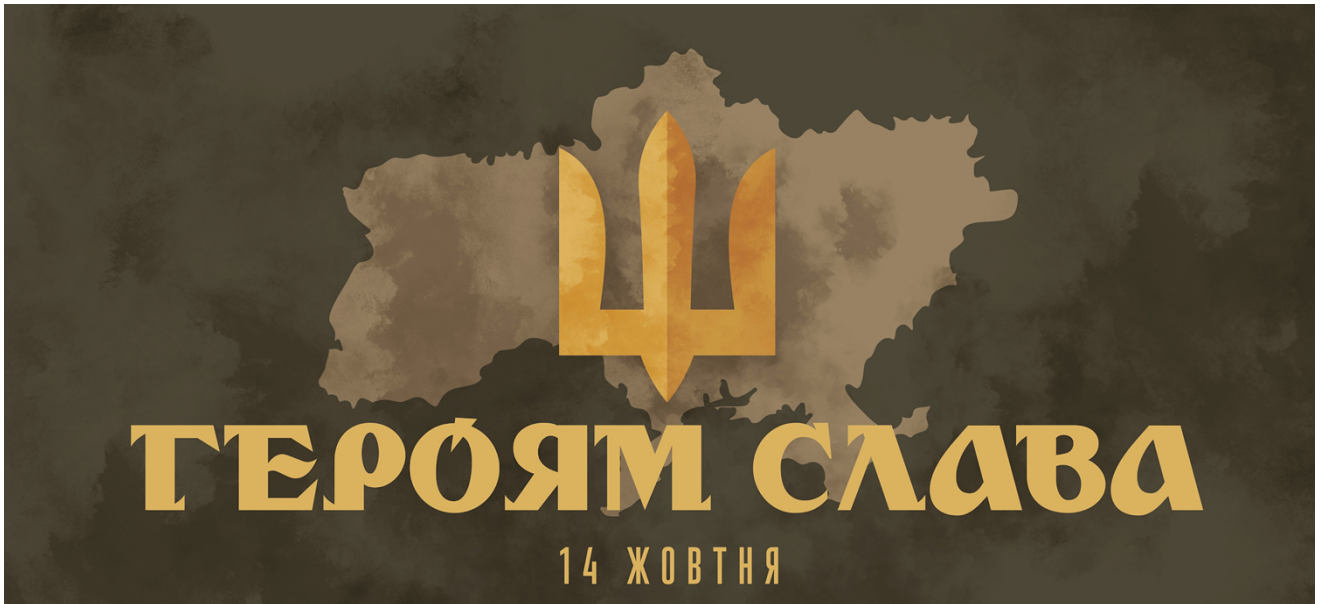

**Інформаційні матеріали
Українського інституту національної пам'яті
до Дня захисників і захисниць України – 2021**

14 жовтня Україна відзначає День захисників і захисниць, згадуючи всіх, хто в різні часи обороняв та боронить нині наш суверенітет і територіальну цілісність незалежно від роду діяльності та статі.

Відповідно до пункту 5 плану заходів з відзначення у 2021 році Дня захисників і захисниць України, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2021 року № 1189-р, Український інститут підготував відповідні тематичні матеріали.

Ключові повідомлення

День захисників і захисниць України нероздільно пов'язаний із розвитком українського війська та військових традицій. Сучасні воїни примножують їх, шанують військове побратимство і взаємовиручку, схиляють голови перед полеглими і віншують героїзм живих.

Історія українського воїнства – це героїчний літопис, кожна сторінка якого сповнена звитягами різних поколінь оборонців рідної землі. Вони сформували особливий характер та образ сучасних захисників і захисниць України. Їхніми провідними рисами є патріотизм і відчайдушність, відвага і честь. Високою відповідальністю, рішучістю і незламним бойовим духом сьогоднішні герої довели всьому світові, що українці – незламна нація, здатна захищати свою свободу та незалежність.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД
Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000009C702D00B2F97C00](#)
Підписувач [Дробович Антон Едуардович](#)
Дійсний з [19.12.2019 0:00:00](#) по [19.12.2021 0:00:00](#)

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 2658/2.3-06-21 від 11.10.2021

Історія цього свята має давню традицію. Покрову Пресвятої Богородиці відзначали козаки, за що свято отримало другу назву – Козацька Покрова. Українське військо 1917–1921 років зберігало козацькі військові традиції в назвах військових частин, структурі, прапорах, одностроях тощо. 14 жовтня 1942 року є символічним днем створення Української повстанської армії.

Поряд із чоловіками на захист Батьківщини ставали жінки. Наприклад, нам відомі імена Христини Сушко та Харитини Пекарчук, які воювали в Армії УНР. У Легіоні Українських Січових стрільців існувала Жіноча чота, співорганізаторкою якої була розвідниця Ольга Басараб. У січні 1939 р. у складі Карпатської Січі утворено окремих структурний підрозділ – “Жіноча Січ” на чолі з Стефанією Тисовською та Марією Химинець. Сотні жіночих імен можна знайти серед героїв Другої світової, бійців УПА. В сучасній українській армії кожен десятий боєць – жінка. Вони пліч-о-пліч із чоловіками служать на передовій, освоїли спеціальності снайпера, кулеметника, розвідника, механіка, інструктора, медика. За останні 10 років кількість жінок в українському війську зросла у 15 разів. Тому 14 жовтня ми вітаємо захисників і захисниць України.

Сучасна російсько-українська війна має гібридний характер, тож говоримо про захисників і захисниць України в широкому розумінні. Ними є не лише військовослужбовці, а й всі громадяни, які своєю сумлінною професійною і громадською діяльністю забезпечують економічний, гуманітарний, освітній й інформаційний захист держави. Приміром, волонтери, як у межах нашої країни, так і за кордоном, котрі нерідко ціною власного життя допомагають українській армії, забезпечують її технічним оснащенням, теплими речами, амуніцією, ліками. Вражає масштаб їхньої діяльності на допомогу пораненим воїнам АТО/ООС, сім'ям учасників АТО/ООС, родинам вимушених переселенців з Криму та територій охоплених війною. Ці люди стали мирними воїнами і надійними захисниками Батьківщини, а їхня діяльність – зразком самовідданості та патріотизму.

Українська армія береже імена героїв минулих епох – від воїнів-русичів і козаків до січових стрільців і вояків УПА. Тому у війську з'явилися назви легендарних українських полководців та ушавлених формацій минулого.

Доблесть і відвага сьогоднішніх захисників і захисниць підтверджують - українці борються за свободу та незалежність, за утвердження національної гідності та самоповаги.

Тяглість поколінь знайшла відображення і в елементах одностроїв – головний убір “мазепинка”, нарукавний тризуб. Гасло “Слава Україні! – Героям слава!”

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000009C702D00B2F97C00](#)

Підписувач [Дробович Антон Едуардович](#)

Дійсний з [19.12.2019 0:00:00](#) по [19.12.2021 0:00:00](#)

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 2658/2.3-06-21 від 11.10.2021

стало офіційним вітанням українського війська. Саме тому гаслом цьогорічної інформаційної кампанії до Дня захисника України є **“Героям слава!”**.

Історична довідка

14 жовтня церкви східного обряду відзначають свято Покрови Пресвятої Богородиці. Його суть – прославляння заступництва Божої Матері над християнами. У часи давньої Русі військово мистецтво набуло значного рівня. Наші предки залишили про себе пам'ять як про хоробрих воїнів. Ушанування Пресвятої Богородиці як захисниці від ворогів має глибоке коріння і в Україні. Князь Ярослав Мудрий збудував у Києві церкву на Золотих Воротах на вияв вдячності Богові і Пресвятій Богородиці. Князь Володимир Мономах писав, що перемогам завдячує Богові і заступництву Пречистої Діви Марії.

Традиція вшанування покровительки війська зберігалася серед українського козацтва. Свято Покрови було одним із найголовніших свят для козаків. Тоді ж виник новий тип ікони – “Козацька Покрова”, де під омофором Богородиці зображувалися українські ієрархи, гетьмани та козаки. На свято Покрови козаки проводили ради, на яких обирали нового гетьмана або старшин. У часи правління гетьмана Івана Мазепи активно розвивалося будівництво церков та іконописання, пов'язане із Покровою. Завдяки шанобливому ставленню козацтва до Покрови в народі це свято асоціюється з військовою честю, звитягою, мужністю, захистом рідної землі.

У добу Української революції 1917–1921 років відроджувалися традиції військово-козацької спільноти. Вони стали основою для розбудови збройних сил УНР, Української Держави та ЗУНР. Передусім це простежується в найменуваннях військових формацій. Першим таким підрозділом став Український козацький полк імені Богдана Хмельницького, створений у травні 1917 року. Згодом виникли формування, названі на честь видатних козацьких командирів – Петра Дорошенка, Максима Залізняка, Костя Гордієнка, Івана Мазепи. Козацький “відбиток” є й у таких назвах: Січові стрільці, Запорізька група, Сердюцька дивізія, Запорізька Січ, гайдамацькі полки та вільне козацтво.

Козацькі військові традиції в добу Української революції прослідковуються також у військовій символіці (стяги, відзнаки), назвах військової техніки (панцерні потяги “Хортиця”, “Запорожець”, “Полуботок” та інші), назвах кораблів (крейсер “Гетьман Іван Мазепа”, канонерський човен “Запорожець”). Окремо слід згадати військову термінологію, якою послуговувалися для позначення рангів, посад і військово-структурних елементів: козак, ройовий, чотар, бунчужний, півсотенний, сотник, курінний, осавул, полковник, отаман бригади, отаман дивізії,

отаман корпусу. Це відображалося в одностроях і зовнішньому вигляді вояків українських військових формацій тих часів. Кашкет-“мазепинка”, чорні шапки з кольоровими шликами, черкески й інші елементи старовинного українського військового одягу. Часто бійці за зразком козаків голили голови, залишаючи лише оселедець.

Історичним спадкоємцем козацької державності – Гетьманщини XVII–XVIII століть став Гетьманат 1918 року. Тоді Українську Державу очолив Павло Скоропадський – “Його Ясновельможність Пан Гетьман”. Вже сама назва посади мала натяк на титулатуру козацької держави. Зв’язок із попереднім етапом державності підкреслювали форми документів, які видавав гетьман – грамоти, закони, універсали. В часи Гетьманату була зроблена спроба відродити козацький стан.

У Другій світовій війні українці воювали в лавах Червоної, Української повстанської та в арміях Об’єднаних Націй. Уродженці різних куточків України й українці світу, котрі були в регулярних арміях або ставали партизанами, служили у допоміжних формуваннях чи на передовій, пройшли усю війну чи загинули в боротьбі, пліч-о-пліч із іншими народами боролися проти нацизму. Вояки Української повстанської армії брали до рук зброю, аби захистити українців від обох тоталітарних режимів – нацистського та комуністичного. Боролися за відновлення української державності, наслідували козацькі військові традиції. Символічний день її створення – 14 жовтня 1942 року. Боротьба УПА була проголошена продовженням українського визвольного руху періоду Української революції 1917–1921 років, підпільно-бойової Української військової організації та Організації українських націоналістів у 1920–1930-х роках.

Сьогодні наше військо стало однією з найбоездатніших армій Європи, маючи за плечима більше 7 років досвіду боїв російсько-української війни. За цей час ми провели низку важливих реформ Збройних Сил, армія професіоналізувалася і стала однією з найважливіших інституцій країни. Нині модернізація війська продовжується. Окрім системи управління та матеріально-технічного забезпечення, зазнала змін ідеологічна підготовка особового складу в умовах протидії збройній та інформаційній агресії Російської Федерації. Відновлення питомо українських мілітарних традицій та посилення ідеологічної складової патріотичного виховання особового складу сформувало у військовослужбовців почуття особистої відповідальності за захист України.

У боях із підрозділами російської регулярної армії та підконтрольних їм бойовиків постало якісно нове українське військо, що відіграє значну роль в українському суспільстві.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД
Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000009C702D00B2F97C00](#)
Підписувач [Дробович Антон Едуардович](#)
Дійсний з [19.12.2019 0:00:00](#) по [19.12.2021 0:00:00](#)

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ’ЯТІ

№ 2658/2.3-06-21 від 11.10.2021

Традиції української армії: крізь віки до сьогодення

Сьогодні Україна очищається від російського та радянського ідеологічного впливу, починає формувати пантеон власних героїв. Сторіччя Української революції 1917–1921 років повернуло в суспільну свідомість мужній чин борців за незалежну Україну. В Україні почали з'являтися вулиці, меморіальні дошки, пам'ятники, присвячені цим подіям.

Загалом у Збройних Силах України змінилося ставлення до героїв Української революції 1917–1921 років. З'явилися почесні назви частин, пов'язані з особами та подіями Української революції. У затвердженій в 2017 році новій уніформі і знаках розрізнення Збройних Сил України використали окремі елементи одностроїв періоду 1917–1921 років. Найпомітніший – нарукавний тризуб. Нову форму почесної варти розробили за взірцем одностроїв Сердюцької дивізії часів гетьмана Скоропадського.

“Мазепинка” – головний убір із переднім клиноподібним розрізом, частина українського військового вбрання. Вона стилізовано наслідує вигляд козацьких головних уборів другої половини XVII століття, коли гетьманував Іван Мазепа. Саме так їх зображували на тогочасних портретах. “Мазепинки” почали носити Українські січові стрільці під час Першої світової війни. Згодом цей головний убір набув поширення в інших українських формаціях – Галицькій Армії, Карпатській Січі та УПА. Від 2017 року “мазепинка” є офіційним головним убором Збройних Сил України.

Нарукавний тризуб – нарукавні знаки розрізнення, що носили на одностроях вояки Армії УНР і сам Головний отаман Симон Петлюра. *“Тризуб матерчатий, фарби по родах зброї, форми по малюнку”*, – йшлося в наказі 30 липня 1919 року. Простий, без деталізації, тризуб легко було виготовити в умовах безперервних бойових дій та невеликого і нестабільного тилу Армії УНР. Продовжуючи петлюрівські традиції, сучасні захисники України носять тризуби на рукавах одностроїв.

“Слава Україні! – Героям слава!” – офіційне вітання в Збройних Силах України. “Слава Україні!” почали вітатися вояки кінного дивізіону 1-го Запорізького полку Армії УНР. На це відповідали: “Козакам слава!”. Звертання “Слава Україні! – Героям слава!” затвердив навесні 1941-го року II Великий збір ОУН під проводом Степана Бандери. 4 жовтня 2018 року Верховна Рада України

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000009C702D00B2F97C00](#)

Підписувач [Дробович Антон Едуардович](#)

Дійсний з [19.12.2019 0:00:00](#) по [19.12.2021 0:00:00](#)

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 2658/2.3-06-21 від 11.10.2021

затвердила вітання “Слава Україні! – Героям слава!” як офіційне в Збройних силах та у Національній поліції.

Українська армія береже бойові традиції предків та імена героїв, від воїнів-русичів і козаків до січових стрільців і вояків УПА. Тому у війську з’явилися **назви легендарних українських полководців та ушавлених підрозділів минулого:**

24-та окрема механізована бригада (ОМБр) імені Короля Данила,
72-га ОМБр імені Чорних запорожців,
93-тя ОМБр “Холодний Яр”,
30-та ОМБр імені князя Костянтина Острозького,
55-та окрема артилерійська бригада (ОАБр) “Запорізька Січ”,
26-та ОАБр імені генерал-хорунжого Романа Дашкевича,
58-ма окрема мотопіхотна бригада імені гетьмана Івана Виговського,
7-ма бригада тактичної авіації (БрТА) імені Петра Франка,
Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут,
16-та окрема танкова Криворізька бригада Костянтина Пестушка,
28-ма ОМБр імені Лицарів Зимового походу,
36-та окрема бригада морської піхоти імені контр-адмірала Михайла Білинського,
406-та ОАБр імені генерал-хорунжого Олексія Алмазова,
53-тя ОМБр імені князя Володимира Мономаха,
54-та ОМБр імені гетьмана Івана Мазепи,
59-та окрема мотопіхотна бригада імені Якова Гандзюка,
201-а зенітно-ракетна бригада імені гетьмана Пилипа Орлика,
73-й морський центр спеціальних операцій імені кошового отамана Антіна Головатого,
40-а ОАБр імені Великого князя Вітовта,
35-а окрема бригада морської піхоти імені контрадмірала Михайла Остроградського,
38-й зенітний ракетний полк імені генерал-хорунжого Юрія Тютюнника,
223-й зенітний ракетний полк імені Українських Січових Стрільців,
54 окремий розвідувальний батальйон імені Михайла Тиші,
Окремий центр спеціальних операцій “Захід” імені князя Ізяслава Мстиславича,
25-й окремий мотопіхотний батальйон “Київська Русь”,
1-ша Президентська бригада оперативного призначення імені гетьмана Петра Дорошенка,

8-й полк оперативного призначення імені Івана Богуна,
18-й полк оперативного призначення імені Дмитра Вишневецького,
50-й полк імені полковника Семена Височана,
Навчальний центр імені Василя Вишиваного Національної гвардії України,
45-й полк оперативного призначення імені Олександра Красіцького,
9 прикордонний загін імені Січових Стрільців,
105 прикордонний загін імені князя Володимира Великого,
17 прикордонний загін імені полковника Олександра Жуковського.

Історії захисників

Цей день – про всіх мужніх чоловіків та жінок, які стали на захист України, їхні персональні історії. Тому в цій частині матеріалів розповімо про двох із них: майора Андрія Кизила та старшого солдата Ярослави Никоненко.

Андрій Кизило, псевдо “Орел” 72-га ОМБр імені Чорних запорожців

“...Це фото 26-річного офіцера Андрія Кизила, убитого 29 січня біля Авдіївки. Подивіться в його очі, пане посол. Це ваша зброя і ваші співвітчизники вбили його. Ви вбили! - постійний представник України при ООН Володимир Єльченко тримав у руках фото хлопця зі світлою посмішкою і звертався до російського постпреда Віталія Чуркіна: – Україна платить високу ціну, втрачає своїх найкращих синів і дочок у цій війні. Смерть кожного солдата чи цивільної особи – шрам на серці України. Наші люди шанують своїх полеглих захисників на колінах. А російські окупанти поховані в безіменних могилах”.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД
Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000009C702D00B2F97C00](#)
Підписувач [Дробович Антон Едуардович](#)
Дійсний з [19.12.2019 0:00:00](#) по [19.12.2021 0:00:00](#)

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 2658/2.3-06-21 від 11.10.2021

Згодом відео і фото із засідання Ради безпеки ООН, що відбулося 2 лютого 2017 року, облетить усі провідні світові ЗМІ. 23-річний український офіцер Андрій Кизило навіть після своєї смерті продовжив воювати з ворогами України.

Андрій народився після відновлення незалежності України, 2 травня 1993 року в місті Умань на Черкащині. Пов'язати своє життя з військовою службою мріяв з дитинства, адже військовими були його батько й дід. Відтак у 2014-му завершив навчання в Академії Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

Початок російсько-української війни сприйняв як шанс змінити українське військо. “Моє покоління не бачило мирної служби в армії. Ми ж бачили тільки бойову армію, – скаже він пізніше в одному з інтерв'ю. – І це, гадаю, стане підґрунтям для формування цілком нового війська, такого що навіть перевершує стандарти НАТО”.

У липні 2014-го вирушив у район проведення бойових дій у складі 72-га ОМБр імені Чорних запорожців. Здібного офіцера помітили й у 21 рік уже доручили командувати ротой. Через рік, коли Кизилу присвоїли звання старшого лейтенанта, його вже розглядали як кандидата на начальника штабу батальйону. А коли в 1-му батальйоні вивільнилася посада заступника командира, не було жодних вагань, кого призначити.

На цій посаді Андрій зарекомендував себе дуже добре. Саме тому його подали на дострокове присвоєння звання капітана – це звання Кизило отримав уже в 23 роки.

Молодий офіцер брав участь у боях за село Петрівське Волноваського району та під Новоласпою, півтора року тримав оборону в полях поблизу Волновахи. Потім – ротація і промзона Авдіївки. Тут було вирішено захопити ворожу позицію “Алмаз-2”. Уранці 29 січня, відбивши атака диверсійної групи росіян, група українських військових під командуванням Кизила висунулись на захоплення ворожого опорника. Їхні дії прикривала батарея мінометів.

Під час бою та зачистки опорника знищили дев'ять ворожих бійців і одного взяли в полон. Позицію захопили без втрат і о 7:30 над нею підняли державний прапор. Та невдовзі почався артилерійський обстріл і контратака противника. Окоп, у якому перебував командир і ще двоє бійців, накрило мінометним вогнем. Валентин Василюк був поранений. Володимир Бальченко і Дмитро Оверченко – загинули. Їх сильно посікло уламками. На капітанові не було видно ушкоджень, але один із уламків зайшов під серце.

1 лютого 2017 року понад тисячу людей на Майдані в Києві на сильному морозі прощалися із сімома воїнами 72 омбр, які загинули в боях під Авдіївкою 29-го та 30 січня. Того ж дня Указом Президента України №21/2017 за виняткову мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі, Кизилу Андрію Олександровичу було посмертно присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена “Золота Зірка”.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000009C702D00B2F97C00](#)

Підписувач [Дробович Антон Едуардович](#)

Дійсний з [19.12.2019 0:00:00](#) по [19.12.2021 0:00:00](#)

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 2658/2.3-06-21 від 11.10.2021

Ярослава Никоненко

101-а окрема бригада охорони Генерального штабу Збройних Сил України

Старшому солдатіві Ярославі Никоненко було 36 років, вона народилася в Миргороді 25 серпня 1983 року. А 15 жовтня новина про втрати на фронті вразила родину Никоненків у Миргороді та всю Україну: жінка-військовослужбовець Ярослава Никоненко зі 101-ї бригади охорони Генштабу ЗСУ близько 15:30 загинула під Мар'їнкою на Донеччині від снайперського обстрілу.

Її батько Сергій Никоненко колись працював буровиком, був учасником вторгнення радянських військ до Афганістану. Уже з початком російського вторгнення в Україну став армійським волонтером, а згодом пішов на фронт у якості воїна добровольчого батальйону “Айдар”.

Сергій загинув 18 січня 2015 року внаслідок обстрілу російськими окупантами з РСЗВ “Град” села Трьохізбенка в Луганській області. Сергій Никоненко прикрив собою комплекти набоїв, чим вберіг не одне життя своїх бойових побратимів.

Саме після смерті батька Ярослава вирішила йти до війська. Спершу – навчання у 169-му навчальному центрі “Десна” імені князя Ярослава Мудрого і ДУК “Правий сектор”. Ярослава воювала в районі відомої позиції, шахти “Бутівка”, у військовій розвідці. Закінчила дві снайперські школи.

Никоненко підписала контракт зі Збройними Силами України у 2018 році та розпочала службу в 101-й бригаді, яка підпорядковується безпосередньо начальнику Генерального штабу. Звісно ж Ярослава хотіла на передову, тому була прикомандирована до 28-ї механізованої бригади імені Лицарів Зимового походу й виконувала бойові завдання на позиціях підрозділу під Мар'їнкою.

“У неї був внутрішній стрижень, який нікому не під силу було зламати. Нею рухала помста. Це була перша офіційна ротація Ярослави в зону бойових дій”, – розповідала сестра Ярослави Богдана.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000009C702D00B2F97C00](#)

Підписувач [Дробович Антон Едуардович](#)

Дійсний з [19.12.2019 0:00:00](#) по [19.12.2021 0:00:00](#)

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 2658/2.3-06-21 від 11.10.2021

За словами сестри Богдани, солдат Ярослава Никоненко воювала під Донецьком як снайпер: “У Мар’їнці, на тій позиції, яку вона займала, не один військовий загинув – вона добре прострілюється. Там відстань між снайперами з обох сторін становить всього один кілометр. Ярослава намагалася вчислити супротивника, що стріляє з окупованої території... Наскільки я знаю, займати ту позицію, де була сестра, ніхто не хотів. Снайпер з окупованої території в тій місцевості давно кошмарить наших бійців. У протистоянні з російськими снайперами, Ярослава загинула 15 жовтня, після Дня захисників і захисниць України.

Без найближчої людини залишились мати, сестра і 13-річна донька Ярослави, Софія. Після прощання у військовій частині в Києві народну героїню поховали на цвинтарі в Миргороді, поруч із батьком на Алеї Героїв. Никоненки з Миргорода – напевно, перша українська родина, в якій на війні з Росією загинули батько й дитина.

Історія Ярослави відображено в спільному проєкті Інституту з Жіночим ветеранським рухом – “Жінки, які загинули за Україну”.

Орієнтовний перелік тематичних матеріалів Українського інституту національної пам’яті

- виставка “Українське військо: 1917–1921” розповідає про початки Українського війська та його організацію, легендарних командирів, роди військ, однострої та відзнаки, зброю, найвизначніші військові формації та бойові операції 1917-1921 років, вшанування пам’яті і відновлення мілітарних традицій нині;
- виставка “1920: на захисті Європи від більшовизму” про події 1920 року, коли українська та польська армії спільними зусиллями зупинили наступ російських більшовицьких військ на Європу, та про українців, завдяки яким вдалося стримати поширення “червоної” революції, зокрема, Юрія Тютюнника, Олександра Загородського, Олександра Удовиченка, Марка Безручка, Павла Шандрука, Христину Скачківську-Сушко та інших;
- виставка “Героїчна оборона Донецького аеропорту (2014-2015)”, де на 9 банерах представлено близько 50 фотографій, зроблених “кіборгом” Русланом Боровиком, а також цитати-спогади захисника аеропорту Дмитра Вербича, що увійшли до його нової книжки “Точка неповернення”;
- виставка “Проти Голіафа” розповідає про жінок і чоловіків з УПА, які кинули виклик двом тоталітарним режимам;

- “Люди Свободи” – масштабний відео та виставковий проєкт про людей, які своєю працею та боротьбою в минулому столітті зробили можливим відновлення незалежності України;
- виставка “Воля України або смерть” присвячена антибільшовицькому повстанському руху, який у 1919–1920 роках охопив майже всі регіони України, знайомить із отаманами найбільших повстанських загонів, методами боротьби, а також так званими повстанськими “республіками”;
- плакати “Воїни. Історія українського війська”;
- матеріали “Російсько-українська війна”, в яких зібрано інформацію про всі проєкти Інституту на цю тему, зокрема, “Усна історія АТО”, матеріали соціальної реклами в якості для друку, відеоролик “Вертаємо своє”;
- інформаційні матеріали до Дня пам’яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України;
- Інформаційні матеріали “Сила нескорених! Українська повстанська армія”;
- Історія становлення українського війська. Лекція Євгена Пінака. В розповіді дослідника – складна, але правдива історія Перших та Других визвольних змагань і міжвоєнного періоду, етапи формування українського війська у 1917–1961 роках;
- Відеолекції “Бойовий шлях Армії УНР”: командири, військові підрозділи, ключові операції. Серія тридцятихвилинних відеолекцій: “Структура і формації Армії УНР”, “Ключові військові операції Армії УНР”, “Видатні командири Армії УНР”;
- Освітній відео проєкт “Діалоги про війну”, який містить три відеорозмови учениці із ветеранами сучасної російсько-української війни на теми: “Що таке війна?”, “Чому Росія прагне захопити Україну?” та “Що таке сучасна російсько-українська війна?”, а також методичні рекомендації;
- Відеоісторія “Українська революція 1917–1921 років. Як творилась держава”;
- Відеоісторія “За що боролась українська повстанська армія?”;
- Відеолекції з історії України для військових у регіонах;
- Відео проєкт “Жінки, які загинули за Україну” створив Жіночий ветеранський рух за підтримки Українського інституту національної пам’яті;
- Платформа Українського інституту національної пам’яті “Архів усної історії”;
- Брошура “Воля України або Смерть”. До 100-річчя Холодноярських та Медвинських республік;

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000009C702D00B2F97C00

Підписувач Дробович Антон Едуардович

Дійсний з 19.12.2019 0:00:00 по 19.12.2021 0:00:00

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ’ЯТІ

№ 2658/2.3-06-21 від 11.10.2021

- Книга “Воїни Дніпра: цінності, мотивації, смисли” містить спогади одинадцяти дніпрян, учасників російсько-української війни на Донбасі, які служили у складі Збройних Сил України та добровольчих підрозділів у 2014-2015 роках;
- Книга “Волонтери: Сила небайдужих” розповідає про волонтерство, як суспільне явище, що потужно заявило про себе з 2014 року, коли свідомі громадяни долучились до розбудови та забезпечення українського війська;
- Брошура “Українське військо 1917–1921” розповідає про початок Українського війська та його організацію, легендарних командирів, роди військ, однострої та відзнаки, зброю, найвизначніші військові формації та бойові операції 1917–1921 років, вшанування пам’яті і відновлення мілітарних традицій нині;
- брошура “1920: на захисті Європи від більшовизму” про події 1920 року, те, як українська та польська армії спільними зусиллями зупинили наступ російських більшовицьких військ на Європу, та про українців, завдяки яким вдалося стримати поширення “червоної” революції;
- “Капелани. На службі Богу і Україні”. У книзі йдеться про особливості капеланського служіння на фронті під час протидії російській агресії, а також окреслюються етапи інституційного становлення капеланства у війську;
- Книга “Дівчата зрізають коси” – це спогади 25 жінок-воячок, які брали участь в російсько-українській війні у складі Збройних сил України та добровольчих підрозділів у 2014-2018 рр. як стрілки, кулеметниці, медики, мінометниці, снайперки та ін.;
- арт-плакати “Військова еліта Української революції 1917-1921 років”. Ідею втілено спільно з освітньою платформою «Експертний Корпус» і художником Михайлом Дяченком. Комплект включає 12 постерів із зображенням легендарних старшин, які стояли біля витоків української армії: Євген Коновалець, Петро Болбочан, Олександр Удовиченко, Дмитро Вітовський, Петро Франко, Всеволод Петрів, Михайло Омелянович-Павленко, Олекса Алмазів, Михайло Білинський, Василь Тютюнник, Марко Безручко та Христина Сушко.

Над матеріалами працювали співробітники Українського інституту національної пам’яті:

Олена Охрімчук, Ганна Байкеніч, Роман Кулик, Володимир Тиліщак

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД
Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000009C702D00B2F97C00](#)
Підписувач [Дробович Антон Едуардович](#)
Дійсний з [19.12.2019 0:00:00](#) по [19.12.2021 0:00:00](#)

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ’ЯТІ

№ 2658/2.3-06-21 від 11.10.2021